

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 103/25

2025 m. rugpjūčio 1 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-758/24 | (*Alace*) ir C-759/24 | (*Canpelli*)¹

Tarptautinė apsauga: trečiosios šalies priskyrimui prie „saugių kilmės šalių“ turi būti galima atlikti veiksmingą teisminę kontrolę

Trečiosios šalies piliečio tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atmestas taikant pagreitintą pasienio procedūrą, jeigu valstybė narė jo kilmės šalį yra priskyrusi prie „saugių“. Teisingumo Teismas paaiškino, kad priskyrimas gali būti atliktas pagal teisėkūros procedūrą priimtu aktu, su sąlyga, kad jam gali būti taikoma veiksminga teisminė Sąjungos teisėje nustatytų materialinių kriterijų laikymosi kontrolė. Šį paskyrimą pagrindę informacijos šaltiniai turi būti prieinami prašytojui ir nacionaliniam teismui. Tačiau valstybė narė negali įtraukti šalies į saugių kilmės šalių sąrašą, jeigu ta šalis neužtikrina pakankamos apsaugos visiems savo gyventojams.

Pagal Direktyvą 2013/32/ES² valstybės narės gali paspartinti tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir vykdyti jį pasienyje, kai tokius prašymus pateikia trečiųjų šalių, kurios laikomos suteikiančiomis pakankamą apsaugą, piliečiai. Nuo 2024 m. spalio mėn. Italijoje trečiųjų šalių priskyrimas prie „saugių kilmės šalių“ atliekamas pagal teisėkūros procedūrą priimamu aktu. Pagal šį aktą Italijoje Bangladešas laikomas „saugia kilmės šalimi“.

Šiomis aplinkybėmis du Italijos valdžios institucijų jūroje išgelbėti Bangladešo piliečiai pagal Italijos ir Albanijos protokolą³ buvo nukreipti į Albanijoje esantį sulaikymo centrą, kur pateikė tarptautinės apsaugos prašymus. Italijos valdžios institucijos išnagrinėjo jų prašymus pagal pagreitintą pasienio procedūrą ir atmetė juos kaip nepagrįstus, motyvuodamos tuo, kad jų kilmės šalis laikoma „saugia“.

Sprendimą atmesti prašymą prašytojai apskundė Romos bendrosios kompetencijos teismui, šis kreipėsi į Teisingumo Teismą, kad išsiaiškintų saugios kilmės šalies sąvokos taikymą ir valstybių narių pareigas, susijusias su veiksminga teismine kontrolė. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigė, kad, priešingai nei ankstesnėje tvarkoje, 2024 m. spalio mėn. pagal teisėkūros procedūrą priimtame akte nenurodyti informacijos šaltiniai, kuriais rėmėsi Italijos teisės aktų leidėjas, siekdamas įvertinti šalies saugumą. Taigi ir iš prašytojo, ir iš teisminės institucijos atimama galimybė atitinkamai ginčyti ir kontroliuoti tokios saugumo prezumpcijos teisėtumą, be kita ko, nagrinėjant šių šaltinių kilmę, autoritetingumą, patikimumą, svarbą, aktualumą ir išsamumą.

Teisingumo Teismas atsakė, kad **Sąjungos teisei neprieštarauja tai, jog valstybė narė pagal teisėkūros procedūrą priimtu aktu priskiria trečiąją šalį prie saugių kilmės šalių, su sąlyga, kad šiam priskyrimui gali būti taikoma veiksminga teisminė kontrolė**. Ši kontrolė turi apimti Direktyvos I priede numatytų materialinių tokio priskyrimo sąlygų laikymąsi, ypač tuomet, kai skundas pateikiamas dėl sprendimo atmesti prieglobsčio prašymą pagal pagreitintą procedūrą, taikomą taip priskirtų šalių piliečiams.

Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė, kad **informacijos šaltiniai, kuriais grindžiamas toks priskyrimas, turi būti pakankamai prieinami tiek prašytojui, tiek kompetentingam teismui**. Šiuo reikalavimu siekiama užtikrinti veiksmingą teisminę gynybą, kuri leistų prašytojui veiksmingai pasinaudoti savo teisėmis, o nacionaliniam teismui – visapusiškai vykdyti kontrolę. Be to, tikrindamas, ar taip priskiriant laikytasi direktyvos I priede numatytų sąlygų, teismas gali atsižvelgti į savo paties surinktą informaciją, su sąlyga, kad patikrina jos patikimumą ir abiem proceso šalims suteikia galimybę pateikti pastabas dėl šios papildomos informacijos.

Galiausiai Teisingumo Teismas nurodė, kad iki naujojo reglamento, kuriuo bus pakeista šiuo metu taikoma direktyva, įsigaliojimo **valstybė narė negali prie „saugių“ kilmės šalių priskirti trečiosios šalies, kuri, kiek tai susiję su tam tikrų kategorijų asmenimis, neatitinka materialinių tokio priskyrimo sąlygų**. Naujasis reglamentas⁴, kuriame leidžiama numatyti išimtis tokioms aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms, bus taikomas nuo 2026 m. birželio 12 d., tačiau Sąjungos teisės aktų leidėjas gali paankstinti šią datą.

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: **Stefaan van der Jeught** ☎(+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimui paaiškinti skirtą vaizdo įrašą rasite [čia](#).

Likite su mumis!

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos [direktyva 2013/32/ES](#) dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – direktyva).

³ Italijos ir Albanijos protokole, sudarytame Romoje 2023 m. lapkričio 6 d. ir ratifikuotame 2024 m. vasario 21 d. Įstatymu Nr. 14, numatytas sulaikymo centro įsteigimas ir repatriacija į Albanijos teritoriją, bet taikant Italijos jurisdikciją. Šis centras skirtas tarptautinės apsaugos prašytojams ir leidžia taikyti pagreitintą pasienio procedūrą šalių, kurios laikomos saugiomis, piliečiams.

⁴ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas \(ES\) 2024/1348](#), kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos procedūra ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES.